

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Stíny a otazníky okolo asistované reprodukce

Autor práce: Bc. Martina Janoušková

Obor studia: Filosofie NMgr.

Posudek vypracoval: Daniel D. Novotný, Ph.D.

Datum: 6.5.2018

Práce se zabývá stinnými stránkami asistované reprodukce (AR). Autorka nejprve představí problematiku neplodnosti a AR (kap. 1 a 2), poté obecněji pojatá etická východiska (kap. 3), právo na dítě (kap. 4), některé problémy spojené s AR (kap. 5) a nakonec téma sociální práce s nedobrovolně bezdětnými (kap. 6).

Jedná se o komplexní zpracování opomíjeného tématu. Z obsahového hlediska je práce vynikající, autorka by nicméně měla častěji předkládat své stanovisko (podložené argumentací) a nejen pouze referovat o tom, co míní autority. K obsahu práce mám dále několik níže uvedených konkrétních podnětů.

Po formální a jazykové stránce je práce taktéž vynikající. Práce je přehledně a srozumitelně napsána, splňuje požadovaný rozsah a obsahuje požadované náležitosti. Všiml jsem si jen několik drobných nedostatků (s. 21-22, jména lékařů Pilka, Mradešič, atd. nejsou uvedena celá; s. 53 „Georgehe“ místo „George“).

Celkově hodnotím práci na jedničku doporučuji ji k obhajobě.

Podněty k vysvětlení, opravě či diskusi

Katolická církev a ontologický personalismus

Autorka píše, že „katolická církev se hlásí k ontologickému personalismu“ (s. 8). Z hlediska oficiální nauky církve to patrně není pravda, třebaže to platí o drtivé většině katolických myslitelů a třebaže by se toto stanovisko zdálo být implikováno některými novějšími církevními dokumenty.

V minulosti ovšem významná část katolických autorů, např. i Tomáš Akvinský, zastávala tezi „pozdního oduševnění“, dle níž se člověk stává osobou později po početí. Toto stanovisko se nadále zdá být oficiální, výslovně např. „Declaration on procured abortion“ (1974), pozn. 19.

Kontroverze ohledně metafyzické otázky počátku osoby (stvoření duše) samozřejmě nic nemění na jednomyslném etickém stanovisku, že potrat a jakákoli ne-terapeutická manipulace embrya je vnitřně špatná.

Data k asistované reprodukci

V kapitole 2.1 (s. 18) uvádí autorka, že do roku 1987 se pomocí asistované reprodukce narodilo 10 dětí. Kde? V ČR, Evropě či na světě? Kapitola je nepříjemně krátká, je třeba uvést mnohem více dat.

Studie o výzkumu mínění české veřejnosti

Autorka referuje o výzkumu mínění české veřejnosti z r. 2005 s odkazem na L. Slepíčkovou (s. 23). Naneštěstí neuvádí počet respondentů ani další relevantní údaje k tomuto výzkumu.

Počátek lidského života z biomedicínského hlediska

„Velké množství pozorování, experimentálních prací, studií a základních učebnic biologie ukazuje, že nový lidský organismus se postupně rozvíjí z jedné jediné buňky, nazvané zygota či také jednobuněčné embryo.“ (s. 48)

Autorka neuvedla žádný odkaz (na s. 50 je pak odkaz na práci Davida Černého). Mohla byste uvést citace z reálné biomedicínské literatury, kde se o vzniku lidského organismu mluví?

Autorka uvádí, že početí „[n]elze identifikovat s nějakým jasně určeným časovým okamžikem ... neboť se jedná o komplexní a mnohvrstevnatý děj, jenž trvá zhruba 12 hodin a skládá se z více fází“. Pak následuje výčet fází, přičemž gastrulace nastává od 14. dne. O dva odstavce dále se navíc dozvídáme, že rozhodující fází je „šestá fáze, při které dochází k fúzi cytoplazmy obou zárodečných buněk“ a že „[o]d šesté fáze lze hovořit o existenci nového organismu lidského druhu“ (s. 50) Jak to tedy je? Je početí/vznik člověka dán přesně (šestá fáze) nebo ne? Pokud ne, trvá vágně určený proces vzniku asi 12 hodin anebo spíše 14 dní?

V této souvislosti bych doporučil článek B. Smithe a B. Brogaard „Sixteen Days“ (2003) <http://ontology.buffalo.edu/smith/articles/embryontology.htm> (Se závěry lze nesouhlasit, ale jedná se o kvalitní článek z hlediska metodologie).

Empirický funkcionalismus nepopírá, že „člověk je člověkem od zygoty“.

„Podle Váchy lze všechny typy teorií empirického funkcionalismu obvinít z toho, že se snaží zastítní očividné: člověk je člověkem od zygoty k smrti“ (s. 60)

Empirický funkcionalismus (EF) je zcela kompatibilní s tezí, že člověk je člověkem od zygoty k smrti. EF pouze popírá, že každý člověk (např. zygota) je osobou.

Považujete takto charakterizovaný EF za očividně mylný? Jinými slovy, považujete tezi, že každý člověk je osoba za očividnou/evidentní? Pokud ano, proč je předmětem kontroverzí mezi „ontologickým personalismem“ a EF?